

Erikoiskasvimarkkinat 2024

Petri Karjalainen

Yleistä

- Syysviljojen ja syysöljykasvien pinta-
alat kasvussa
- Kaura-ala kasvamassa ohran
kustannuksella, erityisesti vientiin
menevän
elintarvikekauran/gluteenittoman
puhdaskauran pinta-ala kasvussa
- Ruisvehnän viljelyalue kasvussa
pohjoiseen päin. Korjataan myös
kokoviljasäilörehuksi, iso
satopotentiali

- Härkäpapubuumi hyytymässä, herneala 7-kertainen h-papuun verrattuna. H-papu epävarmempi sadontuottaja kuin herne. herneen viljely onnistuu pohjoisemmassa, uudet lajikkeet satoisia eikä niin lakoherkkiä
- Öljykasveista rypsi edelleen suosituimpi, pinta-ala viisinkertainen rapsiin verrattuna.
- Kevätrypsi vain 1-2 vyöhykkeellä mahdollinen. Kokeiluja myös 3-vyöhykkeellä.
- Syysöljykasveista syyrypsi mahdollinen myös Savossa. Sopii hyvin myös luomuun ja nurmen lopetukseen. Kylvä turvallista elokuun puoliväliin asti tavanomaisilla tiloilla riittävällä syyslannoituksella.

- Kuminan voittokulku jatkuu, viljelyala jo n. 20 000 ha. Monivuotinen, ei talvituhoja, hyvä markkinatilanne.
- Öljypellava pitkään viljelyssä ollut erikoiskasvi. Elintarvikelaadun tuottaminen haasteellista. Heikompi laatu lähinnä maaliteollisuuteen. Pari-kolme ostajaa Suomessa, tuottajahinta ei ehkä motivoi riittävästi.
- Kuituhampussa uutta nostetta, pohjanmaalle tulossa jalostava yritys. Ekologinen vaihtoehto esim. autoteollisuuden sisämateriaaleihin.

- Öljyhampun viljelyssä tilaa, haastava kasvi kasvuajan ja satovarmuuden suhteen. Viljelyala n. 2000 ha.
- Tattaria viljelty jo 90-luvulta lähtien, viljelyala 1000-2000 ha/v. Vain kaksi ostajaa Suomessa. Tarjoaa onnistuessaan hyvän tuoton edullisten viljelykustannusten takia.
- Korianterin viljelyssä tilaa, uusin tulokas erikoiskasvirintamalla. Haittapuolena pitkä kasvuaika. Voi käyttää perustettavan kuminan suojakasvina, samat torjunta-aineet käy.
- Camelinan viljely satunnaista, Raisio ostanut omega 3-lähteeksi. Muistuttaa kevätöljykasvien viljelyä.

Varteenotettavat mahdollisuudet viljelijälle erikoiskasveista:

- Öljykasvit, rypsi ja rapsi:
 - Tarve kotimarkkinoilla kova, hinnalla ei ole juuri motivoitu viljelijöitä vaan seurailee maailmanmarkkinoita.
 - Varteenotettavat ostaja Apetit Kirkkonummella ja ja NordicSoya Uudessakaupungissa.
 - Hinta vaihtelee yl. 400-520 €/tn

- Valkuaiskasvit herne ja härkäpapu:

- Tarve kotimarkkinoilla ilmeinen, hintamotivaattoria ei haluttu käyttää ostajien toimesta.
- Useita ostajia, perinteiset viljaliikkeet Hankkija, Lantmännen, Avena-Berner, A-rehu ym.
- Härkäpavusta maksetaan enemmän 230-350 €/tn, Herneestä 200-300 €/tn

- Kumina:

- Kaksi vartenotettavaa ostajaa Riihimäellä Trans Farm ja Närpiössä Caraway Finland.
- Hinta vaihdellut viime vuosina 700-1050 €/tn.
- Markkina toiminut hyvin, hinnassa aaltoliike muutaman vuoden syklillä tyypillinen.

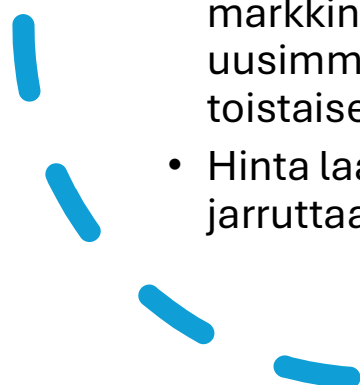

- Öljyhamppu:

- Hinta motivoiva yli 1000, luomussa jopa 1300 € €/tn.
- Varsinaista superfoodia, korke valkuais-ja kuitupitoisuus
- Uusia tuotteita elintarviketeollisuuteen tulossa varsinkin Transfarmin ja Murtolan Hamppufarmin yhdistyttyä Foodfarmiksi. Lisäksi Impolan kasvitila ostaa öljyhamppua.

- Öljypellva:

- Tuotteet, pellavansiemen- ja rouhe sekä öljyt elintarvikkeeksi ja teollisuuteen jo pitkään markkinoilla. Markkina kasvaa hitaasti tai ei lainkaan. Elintarvikekäyttöä jarruttaa uusimmat tutkimustulokset raskasmetallipitoisuuksista. Ruotsalaiset jo kieltivät toistaiseksi tuotteiden käytön ainakin raskaana olevilta naisilta.
- Hintaa laahaa rypsin tasolla, Kanada ja USA isoja tuottajia. Hyvä laatu ja edullinen hinta jarruttaa Pohjolan tuotantoa.

- Tattari:

- Gluteenittomien tuotteiden markkinan kehittyymisen myötä viljely virinnyt uudestaan.
- Rajoitettu markkina, kaksi ostajaa, Keskinen Mylly Vilppulasta ja Virtasalmen Viljatuote Oy. Hinta vaihtelee 600-800 €/tn, Itä-Euroopassa isot tuottajat ja myllyt

- Korianteri:

- Uusin tulokas erikoiskasvimarkkinoilla. Caraway Finland Närpiöstä etsii viljelijöitä tuottajiksi, tehnyt isot investoinnit jalostukseen.

Yhteenveto

Jos miettii mahdollisuuksia erikoiskasvituotannossa omalla tilallaan, ensin kannattaa miettiä mahdollisuutta siirtyä gluteenittomaan viljelykiertoon.

Silloin voi ajeta mahdollisuuksia myös esim. puhdaskauran tuotantoon normaalia korkeammalla hintatasolla.

Luomumarkkina on sakannut pahasti viime vuosina ja hintalisä romahtanut.

on käytännössä testattu paljonko asiakkaat ovat valmiita maksamaan ns. luomulisää.

odotusarvo 30-35 oli liian suuri, käytännössä 10-20 % siedettävä asiakkaan näkökulmasta . riittääkö tuo kattamaan alentuneen satotason ja lisääntyneet kulut?

Oma jalostus voi tarjota huomattavat ansaintamahdollisuudet, jos on kokeilunhaluinen, riskinsietokykyinen eikä ikäloppu.

Esimerkkejä paljon: Birkkalan Tila ja Sun Spelt, speltillä, Murtolan Hamppufarmi ja Impolan kasvitila hampulla, Rainingon Luomutila kvinoalla, Keskinen ja Viljatuote tattarilla ym. ym.

”ÄLÄ SEURAA KEHITYSTÄ, JOHDA SITÄ!”

”OLE ROHKEA JA KOKEILE!”

”SIEDÄ RISKIÄ JA EPÄVARMUUTTA!”

”USKO TEKEMÄÄSI, SIITÄ SEURAA HYVÄÄ!”

Maanviljelys on maailman vanhimpia yritystoiminnan aloja, joka ei tule loppumaan koskaan, koska ihmisten täytyy syödä joka päivä.

Päinvastoin kysyntä lisääntyy koko ajan maailman väestön kasvaessa.